

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
Fakulta logistiky a krizového řízení

TÉMATICKÝ OKRUH

INTEGROVANÁ BEZPEČNOST

K ODBORNÉ ROZPRAVĚ KONANÉ V RÁMCI STÁTNÍ ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY
BAKALÁŘSKÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU

MANAGEMENT RIZIK

Předměty okruhu

Procesy hodnocení a ovládání rizik
Ochrana obyvatelstva a IZS
Bezpečnost a ochrana objektů a osob
Kybernetická bezpečnost

Uherské Hradiště, 2023

- 1. Terminologie managementu rizik.**
(Základní pojmy, riziko, hrozba, nebezpečí, klasifikace rizika, individuální riziko, společenské riziko, základní metriky rizika, matice rizik).
- 2. Proces managementu rizik.**
(Popis a význam jednotlivých fází procesu managementu rizik organizace podle ČSN ISO 31000).
- 3. Základní postupy, zásady a způsoby ošetřování rizik.**
(Prevence a redukce rizika, transfer rizika, retence rizika, vyhnutí se riziku).
- 4. Hodnocení rizik.**
(Význam a základní principy hodnocení akceptovatelnosti rizika, tolerovatelné riziko a důvody jeho přijetí, princip ALARP, využití analýzy nákladů a přínosů (CBA) při hodnocení rizik).
- 5. Identifikace rizik.**
(Význam identifikace rizik, základní metody identifikace rizik, kontrolní seznamy, analýza způsobů a důsledků poruch (FMEA), studie nebezpečí a provozuschopnosti (HAZOP)).
- 6. Vznik, vývoj a vymezení ochrany obyvatelstva v České republice a její právní úprava.**
(Okolnosti vzniku ochrany obyvatelstva, civilní protiletecká ochrana, civilní obrana, civilní ochrana, právní vymezení ochrany obyvatelstva, civilní obrana v rámci mezinárodního humanitárního práva, úkoly civilní obrany, koncepce ochrany obyvatelstva).
- 7. Opatření ochrany obyvatelstva.**
(Charakteristika základních opatření ochrany obyvatelstva, varování a informování obyvatelstva, evakuace obyvatelstva, ukrytí obyvatelstva, nouzové přežití obyvatelstva a způsob jejich realizace v České republice, ochrana obyvatelstva při radiální havárii, ochrana obyvatelstva při povodních).
- 8. Integrovaný záchranný systém (IZS) v České republice a jeho právní úprava.**
(Základní pojmy, mimořádná událost, záchranné a likvidační práce, právní vymezení IZS, význam základních a ostatních složek v rámci IZS, koordinace složek IZS na taktické, operační a strategické úrovni, role velitele zásahu při řešení mimořádné události, právo přednostního velení, plánovaná pomoc na vyžádání, osobní a věcná pomoc).
- 9. Složky integrovaného záchranného systému (IZS).**
(Vymezení a charakteristika jednotlivých základních a ostatních složek IZS, popis jejich organizační struktury a úkolů při řešení mimořádných událostí v rámci IZS).
- 10. Dokumentace integrovaného záchranného systému (IZS).**
(Charakteristika jednotlivých součástí dokumentace IZS, územně příslušné poplachové plány, havarijní plány, typové činnosti a jejich význam při koordinaci složek IZS).
- 11. Bezpečnostní management.**
(Význam, cíle, úlohy, základní pojmy, faktory bezpečnosti, druhy bezpečnosti, bezpečnostní systém státu, pasivní a aktivní prvky ochrany a obrany, bezpečnostní prověrka osob a organizace, bezpečnostní sbory ČR a obecní policie).
- 12. Fyzická bezpečnost a ochrana osob a objektů.**
(Význam, charakteristika, obsah, základní pojmy, členění, formy a metody, obrana a ochrana objektů a osob, úlohy, soukromé bezpečnostní činnosti).
- 13. Obvodová, plášťová a předmětová ochrana.**
(Význam, definice, základní pojmy, rozdělení, úlohy, popis a charakteristika hlavních a doplňkových systémů, bezpečnostní třídy, způsoby jejich překonání a zabezpečení, příklady).
- 14. Režimová ochrana.**
(Význam, charakteristika, úlohy, rozdělení, základní dokumenty, režimová opatření s důrazem na pohyb osob a dopravy, manipulaci s klíči a identifikačními daty v organizaci, spisová služba, certifikace technických prostředků).

15. Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, dohledové video systémy, systémy kontroly vstupu a elektrická požární signalizace.

(Význam, charakteristika, úlohy, rozdělení, základní funkce, popis a charakteristika hlavních a doplňkových prvků, stupně zabezpečení, příklady, požární evakuační plán).

16. Základy informační a kybernetické bezpečnosti.

(Základní názvosloví – informace, kyberprostor, informační bezpečnost, kybernetická bezpečnost, kybernetická bezpečnostní událost, kybernetický bezpečnostní incident a další. Související normy a právní předpisy – jejich výčet, charakteristiky a určení. Významné subjekty, jejich název a účel).

17. Základní principy kybernetické a informační bezpečnosti.

(Třída CIA – definice jednotlivých komponent a způsoby jejich zajištění. Autentizace a autorizace – popis, dělení, příklady. Kryptologie – význam, dělení a popis, problematika hashování).

18. Kybernetické útoky.

(Sociální inženýrství, phishing a spear phishing, pharming, DoS, DDoS, SPAM a další – jejich popis, specifikace. Příklady a popis významných historicky realizovaných kybernetických útoků v ČR i zahraničí – Stuxnet apod.).

19. Malware.

(Význam slova, dělení a specifikace z hlediska způsobu šíření, dělení a specifikace z hlediska efektu. Antimalware, firewall, SIEM a další prostředky ochrany pracovních stanic. Příklady a popis významných v historii realizovaných útoků za pomoci malware – Ransomware v Benešovské nemocnici apod.).

20. Řízení kontinuity činností organizace z hlediska informační a kybernetické bezpečnosti.

(Informační technologie (IT) a operační technologie (OT) – jejich definice, příklady. Analýza rizik v kontextu informační a kybernetické bezpečnosti – aktiva, hrozby, zranitelnosti, metody vhodné pro provedení analýzy rizik. Preventivní opatření, plán obnovy po havárii (DRP) a reaktivní opatření).

Literatura

1. BOŽEK, F. a URBAN, R. *Management rizika - Obecná část*. Brno: Univerzita obrany, 2008. 145 s. ISBN 978-80-7231-259-7.
2. ČSN ISO 31000 (010351) *A Management rizik - Směrnice*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2018.
3. ČSN EN IEC 31010 ed. 2 (010352). *Management rizik – Techniky posuzování rizik*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2020.
4. KOLOUCH, J. *CyberCrime*. CZ.NIC. Praha: CZ.NIC, z.s.p.o., 2016. ISBN 978-80-88168-15-7.
5. KOLOUCH, J. a BAŠTA, P. *CyberSecurity*. CZ.NIC. Praha: CZ.NIC, z.s.p.o., 2019. ISBN 978-80-88168-31-7.
6. KOTT, J. *Ochrana osob a majetku*. Praha, 2011. ISBN 978-80-01-04843-0.
7. KYNCL, J. a kol. *Bezpečnost objektu ve světle moderních technologií I.* Praha, 2012. ISBN 978-80-260-7115-0.
8. HRŮZA, P. *Kybernetická bezpečnost*. Brno: Univerzita obrany, 2012. ISBN 978-80-7231-914-5.
9. HRŮZA, P. *Kybernetická bezpečnost II.* Brno: Univerzita obrany, 2013. ISBN 978-80-7231-931-2.
10. LUKÁŠ, L. a kol. *Bezpečnostní technologie, systémy a management II.* Zlín, 2012. ISBN 978-80-87500-19-4.
11. LUKÁŠ, L. a kol. *Bezpečnostní technologie, systémy a management III.* Zlín, 2014. ISBN 978-80-87500-35-4.
12. LUKÁŠ, L. a kol. *Bezpečnostní technologie, systémy a management IV.* Zlín, 2014. ISBN 978-80-87500-57-6.
13. LUKÁŠ, L. a kol. *Bezpečnostní technologie, systémy a management V.* Zlín, 2015. ISBN 978-80-87500-67-5.
14. PORADA, V. *Bezpečnostní vědy: úvod do teorie, metodologie a bezpečnostní terminologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-758-0.
15. ŘEHÁK, D., MARTÍNEK, B. a LEGIERSKÁ, P. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2015. SPBI Spektrum. Červená řada. ISBN 978-80-7385-169-9.
16. SMEJKAL, V. a RAIS, K. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 4. vydání. Praha: GRADA Publishing, 2013. 488 s. ISBN 978-80-247-4644-9.
17. ŠČUREK, R. a MARŠÁLEK, D. *Režimová a administrativní ochrana civilního letiště*. Praha, 2014. ISBN 978-80-7204-882-3.
18. TICHÝ, M. *Ovládání rizika: analýza a management*. Praha: C. H. Beck, 2006. 396 s. ISBN 978-80-7179-415-5.
19. Zákon č. 181/2014, o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů. In: Sbírka zákonů. 2014, částka 75, číslo 181.
20. ZEMAN, T., PAULUS, F. a BEDNÁŘ, K. *Ochrana obyvatelstva a integrovaný záchranný systém I.* Brno: Univerzita obrany, 2021. ISBN 978-80-7582-384-7.